

# KONGRES

## LOKALNIH I REGIONALNIH VLASTI VIJEĆA EUROPE



Dovođenje demokracije  
na vaš kućni prag u srce naših  
gradova i regija

# 65 godina zagovaranja lokalne demokracije

Konferencija lokalnih vlasti, prethodnik Kongresa, održala je prvo zasjedanje u Strasbourgu 12. siječnja 1957. godine pod predsjedanjem Jacquesa Chaban-Delmasa (Francuska). Od tada je Kongres postao ključni igrač u izgradnji istinske bazne demokracije u Europi.

**G**ođi ne 1975., pojavom značajne regionalne dimenzije u državama članicama, obuhvat Konferencije lokalnih vlasti proširen je tako da uključi i regije. Ona je time postala Konferencija lokalnih i regionalnih vlasti Europe, okuplajući sve europske teritorijalne zajednice.

## Osnivački tekst

Jačanje lokalne demokracije i priznanje država članica o njezinoj sve većoj ulozi dovelo je do donošenja Europske povelje o lokalnoj samoupravi 1985. godine (ECLSG).

## Nova faza nakon Bečkog sastanka na vrhu

Godine 1994. svjedočili smo novoj fazi u napretku lokalne i regionalne demokracije, s osnivanjem sadašnjeg



Jacques Chaban-Delmas (Francuska), prvi predsjednik Konferencije lokalnih vlasti, 12. siječnja 1957.

Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe koji je zamijenio „Konferenciju“.

## Priznanje šefova država

Na sastanku na vrhu 2005. godine u Varšavi, šefovi država i vlada Vijeća Europe ponovno su naglasili važnost lokalne i regionalne demokracije za

demokratsko zdravlje Europe i veliku ulogu Kongresa u obavljanju te misije.

## Osnavljanje instrumenata

Godine 2009. izrađen je Referentni okvir regionalne demokracije. Odbor ministara Vijeća Europe potiče vlade država članica da vode računa o tom tekstu u vezi sa svojim politikama i reformama. Kongres je nastavio rad kako bi promicao ECLSG, koji sada obuhvaća 46 država članica Vijeća Europe.

**“Koliko znam, ovo je prvi put u povijesti demokracija da su predstavnici lokalnih vlasti pozvani dati svoje mišljenje [...], uz odobrenje vlada, o mogućim uvjetima njihovog sudjelovanja u institucijama koje se osnivaju.”**

Izvadak iz govora Jacquesa Chaban-Delmasa 12. siječnja 1957.

# Nadzor lokalne demokracije

**U samom središtu misije Kongresa ocjena je primjene Europske povelje o lokalnoj samoupravi u svakoj državi članici**

Taj nadzor omogućava konstruktivan politički dijalog kako bi se surađivalo s vlastima u državama članicama u vezi s pitanjima lokalne i regionalne demokracije. Kongres provodi redovite opće nadzore od zemlje do zemlje a može ispitivati i neki poseban aspekt Povelje.

Uz to, može provoditi hitne misije za utvrđivanje činjenica kako bi provjerio predmete koji zabrinjavaju. Izvješća, preporuke i rezolucije koje donosi daju informacije vladama, parlamentima, udružgama, izabranim predstavnicima i medijima o situaciji lokalne i regionalne demokracije u

konkretnim zemljama i posebice o primjeni Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Države članice su na temelju nalaza tih aktivnosti nadzora pokrenule brojne zakonodavne izmjene.



Promatranje lokalnih i regionalnih izbora te nadzor nad Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi dva su prioriteta Kongresa.

## Promatranje lokalnih i regionalnih izbora

**Kongres povremeno promatra lokalne i regionalne izbore, posebice u državama članicama Vijeća Europe.**

Aktivnosti promatranja, koje obuhvaćaju i glasovanje i izborne kampanje omogućuju uspostavu suradnje na najvišoj razini s predstavnicima političkih stranaka i skupina, izbornih povjerenstava, medija i nevladinih organizacija. Promatranje izbora koje provodi Kongres odvija se u suradnji s Parlamentarnom skupštinom Vijeća Europe i Venecijanskim

komisijom, posebice preko Vijeća za demokratske izbore, ali i s drugim međunarodnim organizacijama kao što je Ured za demokratske institucije i Ijud-

ska prava pri OEES-u. Odbor regija Europske unije također je pozvan sudjelovati u promatračkim misijama koje provodi Kongres

### Nakon nadzora i nakon promatranja

Nakon nadzora i promatranja izbora Kongres nastavlja s radom kako bi osigurao provedbu svojih preporuka i u tu svrhu uspostavlja trajni dijalog s državama članicama.

# Suradnja i partnerstava

**Kongres je osnažio suradnju i partnerstva s državama članicama te ostalim institucijama i europskim udrugama kako bi konsolidirao teritorijalnu demokraciju. Predlažu se aktivnosti u tom području kako bi dalje osigurale provedbu Europske povelje o lokalnoj samoupravi i preporuka Kongresa.**



Kongres je organizirao sudjelovanje predstavnika Albanije na NEXPO2013 Međunarodnom sajmu lokalne i regionalne samouprave u Hrvatskoj.

**N**a temelju nadzora lokalne i regionalne demokracije koji provodi, kao i na temelju promatranja izbora, Kongres nudi stručnost državama članicama, a preko svojih članova nudi lepezu praktičnih i političkih iskustava, posebno:

- Procjenu nacionalnog pravnog i institucionalnog okvira
- Doprinos izradi nacrtu novog zakonodavstva i politika
- Razmjenu dobrih praksi, ravnopravne razmjene s kolegama i interaktivne seminare
- Predavanja o vodstvu za lokalne i regionalne izabrane predstavnike

Prema konkretnoj situaciji navedenih zemalja, kao i potrebama lokalnih vlasti, mogu se organizirati aktivnosti u sljedećim područjima: uloga i odgovornost lokalnih izabranih predstavnika; etika u politici i donošenju

odлуka; sudjelovanje građana, pozitivno vođenje kampanje (za lokalne i regionalne izbore); savjetovanje i dijalog između središnjih i lokalnih vlasti; promicanje i razmjena iskustava u provedbi ljudskih prava na lokalnoj razini; proces regionalizacije; prekogranična suradnja.

## Doprinos akcijskim planovima

Projekti koje je osmislio Kongres dio su demokratske sastavnice Akcijskih planova Vijeća Europe za države članice. Suradnja projekti su trenutno u tijeku put u Armeniju, Bosni i Hercegovina, Gruziju, Republiku Moldaviju i Ukrajinu. Štoviše, Kongres je aktivan u politici susjedstva Vijeća Europe kojoj je cilj potpora teritorijalnim i zakonodavnim reformama u susjednim zemljama, kao što su Maroko i Tunis.

\* Sve reference na Kosovo, bilo na teritorij, institucije ili stanovništvo, tumačit će se tako da u cijelosti poštuju Rezoluciju 1244 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda bez prejudiciranja statusa Kosova

## Blisko partnerstvo s Europskom unijom

Godine 2005. Kongres i Odbor regija potpisali su ugovor o suradnji kojemu je cilj „promicati lokalnu i regionalnu demokraciju, prijenos ovlasti na nižu razinu i samoupravu u Europi te (jamčenje) poštovanja uspostavljenih lokalnih i regionalnih kompetencija od strane nacionalnih i europskih vlasti.“ Taj je sporazum proširen 2009. godine čime su formalizirana područja i metode suradnje između te dvije institucije.

## Mreže i čvorista

Kongres je također promicao dobro upravljanje i sudjelovanje građana podupiranjem udruga lokalnih vlasti u bliskoj suradnji s njihovim europskim mrežama (AER, CEMR) te potičući stvaranje mreža, i to: Mreže udruga lokalnih vlasti jugoistočne Europe (NALAS), Udruge agencija lokalne demokracije (ALDA), i Europske mreže organizacija za izobrazbu za lokalne i regionalne vlasti (ENTO).

# Jedan Kongres i dva Doma za 130.000 zajednica

Kongres se sastoji od dva doma: Doma lokalnih vlasti i Doma regija. Imo 306 stalna člana i 306 zamjenika. Svi su imenovani na četiri godine i predstavljaju više od 130.000 lokalnih i regionalnih vlasti u 46 država članica Vijeća Europe.



612 lokalno i regionalno izabrana predstavnika sastaju se na plenarnom zasjedanju u Strasbourg (Francuska)

Nacionalna izaslanstva u Kongresu sastoje se od predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti 46 država članica Vijeća Europe. Članovi su ili izravno izabrani te imaju izborni mandat u lokalnoj ili regionalnoj vlasti, ili su političko odgovorni izravno izabranoj skupštini. Predstavnici i zamjenici grupirani su u nacionalna izaslanstva i političke

klubove, te podijeljeni između dva doma Kongresa, Doma lokalnih vlasti i Doma regija.

Kongres bira svog predsjednika na dvije i pol godine naizmjeđno iz redova članova svakog od dva doma. Kongres se sastaje u Strasbourgu na dva plenarna zasjedanja godišnje, u proljeće i na jesen.

Tijekom tih zasjedanja, održava tematske rasprave, razmatra nacrtne izvješća te donosi preporuke i rezolucije. Poziva predstavnike nacionalnih vlada te lokalnih i regionalnih vlasti, kao i izaslanstva iz raznih europskih organizacija te izaslanike iz država nečlanica koji su također nazočni na tim sjednicama kao promatrači.

# Tri odbora koji pokazuju prioritete Kongresa

**Rad Kongresa organiziran je u tri odbora: Odbor za nadzor, Odbor za upravljanje i Odbor za tekuće poslove.**

**O**dbor za poštovanje obveza i preuzetih obveza država članica Evropske povelje o lokalnoj samoupravi (**Odbor za nadzor**) odgovoran je, posebice, za nadzor primjene Povelje kao i razvoj regionalizacije u Europi, za pripremu izvješća o situaciji lokalne i regionalne demokracije u Europi te za nadzor specifičnih pitanja koja se odnose na lokalnu i regionalnu demokraciju u državama članicama.

**Odbor za upravljanje** nadležan je za poslove koji spadaju u obuhvat statutarnog mandata Kongresa kao što su upravljanje, javne finančije, prekogranična i međuregionalna suradnja, e-demokracija, te sudjelovanje građana i suradnja s međuvladinim tijelima.

**Odbor za tekuće poslove** nadležan je za proučavanje uloge lokalnih i regionalnih vlasti u pogledu glavnih izazova našeg društva te za pripremu rada na tematskim pitanjima kao što su društvena kohezija, obrazovanje, međukulturalni dijalog, mladež, integracija migranata, zaštita djece, borba protiv isključenosti iz motrišta središnjih vrijednosti Vijeća Europe.

Kongres je osnovao i Stalni odbor koji čine voditelji svih nacionalnih izaslanstva i 17 članova biroa, kako bi djelovao u ime Kongresa između zasjedanja.



Jedan od prioriteta Kongresa je pitanje sudjelovanja mladih.

## Poštena zastupljenost

**U svakom izaslanstvu mora postojati poštena zastupljenost u smislu političke, zemljopisne i rodne ravnoteže. Povelja Kongresa određuje najmanju zastupljenost kao 30% podzastupljenog spola za svako izaslanstvo.**

U sklopu Kongresa postoje četiri politička kluba:

**EPP/CD: Klub Europske pučke stranke u Kongresu**

**SOC/GPD:** Klub socijalista, Zelenih i progresivnih demokrata

**ILDG:** Klub nezavisnih liberalnih demokrata

**ECR:** Klub Europskih konzervativaca i reformista

# Paneuropska skupština teritorijalnih vlasti

**Kongres je tijelo koje predstavlja lokalne i regionalne vlasti 46 država članica Vijeća Europe.**

**R**iječ je o jednom europskom tijelu koje ima zadatku provoditi nadzor nad stanjem lokalne i regionalne demokracije te razvojem lokalne

i regionalne samouprave diljem Europe.

Kao glas europskih općina i regija, on radi na njegovanju bazne demokracije potičući isto-

dobno suradnju i politički dijalog između nacionalnih vlasti i lokalnih i regionalnih vlasti, kroz suradnju s Odborom ministara Vijeća Europe.

## Postignuća Kongresa

**Od osnutka Kongres doprinosi izradi niza međunarodnih ugovora, uključujući Europsku povelju o lokalnoj samoupravi, koja je postala referentni međunarodni ugovor u tom području.**

**N**akon što su 1985. godine države članice donile Povelju, ministri nadležni za lokalnu i regionalnu vlast doneli su 2009. godine Referentni okvir za regionalnu demokraciju

u Utrechtu, (Nizozemska). Taj tekst služi kao skup načela na koja se Kongres poziva kod nadzora regionalne demokracije. Dugoročni cilj Kongresa njegov je razvoj u više obvezujući alat, koji bi bio regionalni pandan Europskoj povelji o lokalnoj samoupravi. Ostali pravni instrumenti u području lokalne i regionalne demokracije:

**Europska okvirna konvencija o prekograničnoj suradnji** između teritorijalnih jedinica ili vlasti (1980.).

**Konvencija o sudjelovanju stranaca** u javnom životu na lokalnoj razini (1992.).

**Europska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima** (1992.).

**Europska urbana povelja** (1992.) i **Europska urbana povelja II.**; Manifest za novi urbanitet (2008.).

**Europska povelja o sudjelovanju mladih** ljudi u lokalnom i regionalnom životu (1992.) i revidirana Povelja (2003-).

**Konvencija o europskim krajobrazima** (2000.).

## EUROPSKA POVELJA O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Europska povelja o lokalnoj samoupravi uvodi zajedničke standarde za zaštitu i razvoj prava i sloboda lokalnih vlasti te od država koje su je potvrđene zaštijeva poštovanje određenog broja uvjeta, načela i praksi u tom području. Otvorena je za potpisivanje 1985. godine, a stupila je na snagu 1988.

Povelju je ratificiralo 46 država članica Vijeća Europe.

Godine 2009. donesen je dodatni Protokol o sudjelovanju građana kako bi nadopunio tekst Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Otvoren je za potpisivanje 16. studenog 2009. godine, a stupio je na snagu 1. lipnja 2012.

Cilj je tog teksta dati pravo svakome na sudjelovanje u poslovinama lokalnih vlasti u obuhvatu Povelje. To se nadovezuje na preambulu Povelje u kojoj se priznaje da je pravo građana na sudjelovanje u upravljanju dio zajedničkih demokratskih načela svih država članica Vijeća Europe.

# 65 godina lokalne i regionalne demokratije

<b>1957.</b> Prva Konferencija lokalnih vlasti	<b>2003.</b> Donošenje Revidirane Europske povelje o sudjelovanju mlađih ljudi u lokalnom i regionalnom životu	<b>2009.</b> Donošenje referentnog okvira za regionalnu demokraciju Vijeća Europe
<b>1985.</b> Dnošenje Europske povelje o lokalnoj samoupravi		<b>2010 – 2012.</b> Reforma struktura Kongresa, administrativnih pravila i postupaka
<b>1990.</b> Prvo izvješće o promatranju izbora	<b>2005.</b> Ugovor o suradnji s Odborom regija Europske unije	<b>2015.</b> Potpisivanje prvih mapa puta za provedbu preporuka Kongresa u okviru dijaloga nakon nadzora
<b>1993.</b> Osnovana prva Agencija za lokalnu demokraciju	<b>2007.</b> Pokretanje Europskog tjedna lokalne demokracije	<b>2017.</b> 60 godina promicanja lokalne i regionalne demokracije unutar Vijeća Europe
<b>1994.</b> Stalna Konferencija postaje Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Europe	<b>2009.</b> Obnovljeni sporazum s Odborom regija	
<b>1995.</b> Prvo izvješće o nadzoru lokalne demokracije	<b>2009.</b> Dodatni protokol o pravu sudjelovanja u poslovima lokalnih vlasti	

## POPIS DRŽAVA ČLANICA (i broj predstavnika)

Albanija (4)	Finska(5)	Malta (3)	Slovenija(3)
Andora(2)	Francuska(18)	Republika Moldova (5)	Španjolska (12)
Armenija(4)	Gruzija(5)	Monako (2)	Švedska (6)
Austrija (6)	Njemačka (18)	Crna Gora (3)	Švicarska (6)
Azerbajdžan (6)	Grčka (7)	Nizozemska (7)	Turska (18)
Belgija(7)	Mađarska (7)	Sjeverna Makedonija (3)	Ukrajina (12)
Bosna i Hercegovina (5)	Island(3)	Norveška(5)	Ujedinjena Kraljevina (18)
Bugarska(6)	Irska(4)	Poljska(12)	
Hrvatska(5)	Italija(18)	Portugal(7)	
Cipar(3)	Latvija(3)	Rumunjska (10)	
Češka Republika (7)	Lihtenštajn (2)	San Marino (2)	
Danska (5)	Litva (4)	Srbija (7)	
Estonija(3)	Luksemburg (3)	Slovačka(5)	

## KONTAKT



### Sekretarijat Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe

Avenue de l'Europe - F-67075 Strasbourg Cedex - France

Tel.: +33 (0)3 88 41 21 10

[congress.web@coe.int](mailto:congress.web@coe.int)

[www.coe.int/congress](http://www.coe.int/congress)

